

BBC English

TIMELINES

Programme 1	Introduction
Programme 2	Present simple I (regular actions)
Programme 3	Present simple II
Programme 4	Tense: Present continuous
Programme 5	Present simple v continuous
Programme 6	Present simple for timetables
Programme 7	Present continuous for future arrangements
Programme 8	Future (going to)
Programme 9	Future (will for promises)
Programme 10	Future (going to versus will)
Programme 11	Contrasting futures
Programme 12	Future continuous
Programme 13	Future perfect
Programme 14	Future perfect continuous
Programme 15	Past simple
Programme 16	Past simple 2 (irregular verbs)
Programme 17	Past continuous
Programme 18	Past perfect
Programme 19	Past perfect continuous
Programme 20	Used to
Programme 21	Present perfect (up to now)
Programme 22	Present perfect 2 (recent actions)
Programme 23	Present perfect X past simple
Programme 24	Present perfect continuous

TIMELINES

Programme 1 Introduction

Jak název napovídá, tento kurz se zabývá časem. V průběhu příštích 24 lekcí projdeme postupně všechny hlavní časy anglických sloves. Podívejme se na jednoduché sloveso - help:

*Beatles: Help! I need somebody.
Help! I need someone.
Help! Not just anybody
Help, help, help! I need you*

Přítomný čas od slovesa: **help - pomoci, pomáhat** je: **help, I help** a v minulém čase stačí přidat koncovku **ed: helped, I helped**. Anglická pravidelná slovesa mají vlastně jenom čtyři tvary: **help, helps, helped, helping**. Nepravidelná slovesa mají o jeden tvar víc: **go, goes, went, gone, going**.

Ovšem celou věc komplikuje řada pomocných sloves, jako například: **do, don't, does, didn't, will**. A když tato pomocná slovesa spojíte s ostatními slovesy, počet kombinací rázem vzroste, a celý slovesný systém nabyde na komplexnosti. Pomocné sloveso například pomáhá určit, je-li výpověď kladná nebo záporná: **You don't help. She won't help**. Někdy zase podá informaci o čase, kdy činnost proběhla, popřípadě jak dlouho trvala: **I have been helping. We'll help**.

Probereme čtyři hlavní slovesné časy, podíváme se na dva různé tvary přítomného času, pohovoříme o několika možnostech, jak vyjádřit budoucnost, uvidíte, jak si anglická slovesa umějí poradit s ukončenou činností v minulosti a ukážeme si, jak jsou minulý a přítomný čas v angličtině často propojeny.

Programme 2 Present simple I (regular actions)

*Sheena Easton: My baby takes the morning train
He works from nine to five and then
He takes another home again
To find me waiting for him*

Sheena Easton zpívá o manželovi a jeho každodenní opakované činnosti. Všimněte si slovesných časů. Nejvíce se tam objevuje **přítomný čas prostý: he takes, he works**, a to právě proto, že se tu zpívá o opakované činnosti.

Tvar přítomného času prostého je nejčastěji stejný jako infinitiv slovesa, tak jak ho najdete ve slovníku. A časuje se: **I go, you go, he goes, we go, you go, they go**.

*Sheena Easton: I wake up every morning
I stumble out of bed
Stretching and yawning
Another day ahead*

Programme 3 Tense: Present simple II

Geri Halliwell: I'm no politician, I don't claim to know the ins and outs of the manifestos and all of that - all I know in my heart of hearts is [like the average person will go with their gut instinct and want to believe in someone to know what's right for them as a country, that's all I claim to know.

Geri Halliwellová, nebo-li “Ginger Spice”, jak si říkala, když zpívala se skupinou Spice Girls, řekla:

Nejsem politik, netvrdím, že znám nazpaměť všechny volební programy, jediné, co v hloubi duše vím - stejně jako každý obyčejný člověk, který se řídí svými instinkty a chce někomu věřit - co je pro tuto zemi správné, to je to jediné, co si dovolím tvrdit, že vím.

Geri Halliwellová mluví o svém přesvědčení a říká věci, o kterých se domnívá, že všeobecně platí. V takových výpovědích se v angličtině užívá **přítomný čas prostý**. **I think, I know, I believe: myslím si, vím, jsem přesvědčen.**

Geri také použila přítomný čas prostý v záporu, a to se slovesem: **claim - tvrdit**. Zápor se v přítomném čase prostém tvoří pomocí slovesa **do**: **I don't claim, she doesn't claim.**

Pomocné

sloveso **do** se taky používá v otázkách: **Do you claim? Does she claim?**

Geri Halliwell:

*Stop right now, thank you very much.
I need somebody with the human touch.*

Programme 4 Tense: Present continuous

DANCING IN THE MOONLIGHT

Dancing in the moonlight

Everybody's feeling warm and bright

It's such a fine and natural sight

Everybody's dancing in the moonlight

Skupina *Toploader* se svým hitem: Tančení v měsíčním svitu.

Tato píseň popisuje scénu, ve které se v noci tančí venku. A protože se tančí právě teď, akce **právě probíhá**, jsou slovesa v **přítomném čase průběhovém**, který se skládá ze slovesa **to be** a dalšího slovesa končícího na **-ing**: **I am feeling, everybody's feeling warm and bright, everybody's dancing in the moonlight.** (V angličtině existují dva přítomné časy. Přítomný čas prostý se - jak víme, užívá ve všeobecně platných prohlášeních a v případech, kdy se činnost pravidelně opakuje. V takovém případě by věta zněla: **They always feel great, they dance every night.**)

Programme 5 Present simple v continuous

V dnešních Timelines si prakticky předvedeme rozdíl mezi dvěma přítomnými časy, a to konkrétně v otázce: **What do you do? What are you doing?** Obě otázky jsou položeny v přítomném čase, ale první je v **čase prostém: What do you do?** A druhá v **průběhovém: What are you doing?** Jaký je mezi nimi rozdíl?

WOMAN *Hi, I'm Jennifer, I don't think we've met.*
MAN *Good evening.*
WOMAN *So, welcome to the party. What do you do?*
MAN *I'm a policeman.*
WOMAN *A policeman? Really? In plain clothes?*
MAN *Yes, the people next door complained about the noise. I'm here to ask you to turn - it down!*

WOMAN *Hello! Hello! [FX: DING. DING] Is anybody here? Hello!*
MAN *[SLIGHTLY OFF] Oh, hello.*
WOMAN *I'm sorry, but what are you doing? Why are you down there on the floor? Are you ill?*
MAN *[SLIGHTLY OFF] No, no, I'm sorry. I'm looking for my pen. It's down here somewhere.*

V prvním rozhovoru se žena zeptala: **What do you do?** Muž jí odpověděl: **I'm a policeman.** **Přítomný čas prostý** užíváme, když mluvíme o něčem, co se stává opakovaně a má všeobecnou platnost, a tak otázka: **What do you do?** znamená v tomto případě - **jaké je tvé povolání.** V druhé konverzaci se žena zeptala: **What are you doing?** a muž jí odpověděl: **I'm looking for my pen.** V tomto případě jí oznámil, že **právě hledá tužku**, protože žena položila otázku v **průběhovém čase**, ptala se tedy na právě probíhající akci.

Programme 6 Present simple for timetables

SMALL STATION TICKET OFFICE

ASSISTANT *There's your ticket.*
MAN *Thank you. So what time does the next train leave?*
ASSISTANT *Let me see It leaves at 3.25 from platform 3.*
MAN *Platform 3. Thank you very much*

AIRPORT CHECK IN

ASSISTANT *Any luggage to check in?*
WOMAN *No, thank you.*
ASSISTANT *OK, here's your boarding pass.*
WOMAN *And what time does the gate open?*
ASSISTANT *The gate opens at 9.15, boarding starts at 9.45.*
WOMAN *Thank you very much.*

CINEMA FOYER

WOMAN *Can I have two tickets for Shrek, please?*

ASSISTANT *Shrek is in screen two. That's \$15, please.*
WOMAN *Oh and what time does the film start?*
ASSISTANT *2.15.*
WOMAN *And how long does it last?*
ASSISTANT *Around ninety minutes.*
WOMAN *So it finishes at about 3.45?*
ASSISTANT *Yeah, I guess.*

Na nádraží: **What time does the train leave? V kolik hodin odjíždí vlak.** Na letišti: **What time does the gate open? V kolik se otvírá vstup do letadla?** A v kině: **What time does the film start? V kolik hodin začíná film?** a : **How long does it last? Jak dlouho trvá?**

Ve všech těchto otázkách se jednalo o budoucnost, ale ve všech byl použit **přítomný čas prostý - present simple**. Kromě: opakované činnosti a obecně platných pravd se přítomný čas prostý také používá v situacích, kdy se jedná o jízdní řád, programy, časové rozpisy a plány.

Programme 7 Present continuous for future arrangements

NEWS *Tomorrow George W Bush and Vladimir Putin are meeting in Moscow for their second day of talks.*

Ve zprávě se říká, že jednání George Bushe a Vladimíra Putina v Moskvě zítra pokračují druhým dnem. Jedná se tu tedy o událost, ke které dojde v budoucnosti. Ovšem sloveso nebylo v budoucím čase, ale v **přítomném čase průběhovém**. Základní užití přítomného času průběhového je, když hovoříme o, něčem co právě probíhá. Můžete ho ale také použít, když je něco domluveno, naplánováno v budoucnosti: **We're meeting tomorrow. I'm leaving on Monday.** A právě tohle použití jste slyšeli ve zprávě. Přítomný čas průběhový se skládá ze dvou sloves. Přítomný čas od slovesa **být** a sloveso s koncovkou **-ing**: **I'm meeting my boss at three o'clock tomorrow.**

Programme 8 Future (going to)

Clare *I'm going to go to Bolivia this year for a voluntary project in August for two and a bit months. I'm going to build extra rooms onto a community church and paint and decorate them with a team of eight people and we're also going to teach English to the children over there and work with the youth groups within the church.*

Clare hovořila o svých plánech do budoucna a použila slovesný tvar: **I'm going to go, I'm going to build, we're going to teach.** Když mluvíme o svých záměrech a plánech do budoucna, užíváme tvar **přítomného času průběhového** od slovesa **go**: (**I'm going, you're going, he's going**) a přidáme k tomu infinitiv činného slovesa: **I'm going to build (postavím)**. A pokud by náhodou tím základním slovesem bylo samotné **go**, pravidlo se nemění: **I'm going to go.**

Zápor vypadá takto: **I'm not going to go.** V otázce se změní slovosled: **Am I going to go?**

Abigail *Right now I'm just going to go and have a cup of tea and relax.*
Clare *This weekend I'm going to go to a barbecue round a friend's house on Sunday to have lots of food.*
Marc *Right now I'm going to catch a train.*
Michelle *I'm going to go shopping with my mum.*

Fats Waller: *I'm gonna sit right down and write myself a letter
And make believe it came from you
I'm gonna write words oh so sweet
They're gonna knock me off my feet*

*A lot of kisses on the bottom
I'll be glad I got 'em.*

Programme 9 Future (will for promises)

QUEEN *My government's main priorities for the forthcoming session will be reform in education, health, crime and welfare. My government will work with our partners to make sure that Europe has the most competitive knowledge based economy in the world*

Projev královny Alžběty druhé, kterým zahájila v červnu 2001 zasedání nového britského parlamentu. Hovořila o tom, co se zavazuje britská vláda vykonat v příštím parlamentním období.

Královna po celou dobu pečlivě používala čistý budoucí čas s **will**: **My government's main priorities will be. My government will work with our partners.** Budoucí čas s **will** tady královna používala ve formální, obřadné řeči, ve které něco slibovala.

Teď poněkud spontánnější sliby:

WOMAN 1 *Bye!*
MAN 1 *Bye! I'll call you on Tuesday!*

MAN 2 *I've got too much to do.*
WOMAN 2 *Don't worry, I'll help you.*

WOMAN 3 *Can I have the report some time soon?*
MAN 3 *Yes, of course. I'll give it to you next week.*

Všimněte si, že ve všech třech případech rozhodnutí něco slíbit dotyčný učinil právě v momentě a nebo těsně před tím, než začal slibovat: **I'll call you on Tuesday! (Zavolám ti v úterý!), Don't worry, I'll help you. (Neboj, já ti pomůžu!).** Ve všech případech jste slyšeli zkrácený tvar od:

will: **I will call you. - I'll call you.**

ROCK GROUP, QUEEN:

*We will, we will rock you.
We will, we will rock you.*

Programme 10

Future (going to versus will)

FORECASTER Well, I'm sorry to say we're going to see some really bad weather tomorrow. It's going to be particularly bad in the south of the country with heavy rain and maybe even some snow over higher ground. But things will get better later in the week, when we'll see some drier weather and maybe even some sunshine at the weekend. That's all from me. Goodnight.

*Krátkodobá předpověď počasí: zítra nás čeká skutečně špatné počasí. Špatné počasí postihne zejména jih země. Dlouhodobá předpověď: Koncem týdne se má počasí zlepšit. Dočkáme se - doslova - suššího počasí. V krátkodobé předpovědi na zítra jsme slyšeli budoucnost vyjádřenou pomocí: **going to. We're going to see some really bad weather.** Na rozdíl od toho v dlouhodobější předpovědi na konec týdne moderátor užil budoucí čas s **will: Things will get better later in the week, when we'll see some drier weather.***

JIMMY CLIFF: I CAN SEE CLEARLY NOW THE RAIN HAS GONE.

*I can see clearly now the rain has gone
I can see all obstacles in my way
I can see clearly now the rain has gone
It's gonna be a bright, bright, sunshine day*

Programme 11

Contrasting futures

Při rozhodování, který anglický budoucí čas použít, může jako vodítko posloužit úvaha, jak dalece je jisté, že k té či oné události dojde. Pokud je budoucí akce stvrzena jízdním řádem či jiným oficiálním programem, můžete si být - v rámci možností - jisti, že k akci dojde. A v tomto případě použijete pro **jistou budoucnost - přítomný čas prostý: (The show starts at six o'clock. The plane arrives at 4.25.)**

Když jste se s někým na něčem dohodli, tak doufáte, že plán vyjde, ale zároveň existuje šance, že to nemusí vyjít. V tomto případě, se k vyjádření **ne úplně jisté** budoucnosti používá **přítomný čas průběhový: (I'm meeting him at four o'clock tomorrow. We're going to the cinema tomorrow evening.)**

Třetí stupeň jistoty, či nejistoty, kdy záměr či plánovaná akce je ještě méně jistá než domluva s jinou osobou, je možné vyjádřit pomocí slovesa: **going to. (I'm going to try again next year. She's going to write a book about her life.)**

A když o akci v budoucnosti pochybujeme ještě víc, potom obvykle používáme budoucí čas s **will**. Důvodem nejistoty může být fakt, že vyjadřujeme svůj názor: **(I don't think it'll**

happen. She's not sure if she'll come back. *Není si jistá, jestli se vrátí*). Nebo vyslovujeme rozhodnutí, které jsme právě v tom momentě učinili: **Good idea! I'll come too. Yes! I'll do that right away.** Budoucí čas s **will** taky použijeme, když předpovídáme něco v daleké budoucnosti: (**Don't worry. We'll come back next year. We'll be the best in the world one day.**)

Seal: FUTURE LOVE PARADISE:

*No the riders will not stop us,
Cos the only love they'll find is paradise*

Programme 12 Future continuous

This time next week, I'll be at home and hopefully doing some work.

This time next year, I'll be married and I'll be Mrs White

This time next month I'll be lying on a beach in Greece.

Za týden (touto dobou) budu doma a doufejme, že budu pracovat.

Příští rok (touto dobou) budu vdaná a budu paní Whitová.

Za měsíc (touto dobou) budu ležet v Řecku na pláži.

Dotázaní mluví o akci, která bude probíhat po určitou a v určitou dobu v budoucnosti. A v takovém případě se používá **budoucí čas průběhový**. Skládá se z **will be** a slovesa končícího na **-ing**: (**I will be doing.**) Když používáme budoucí čas průběhový, uvádíme obvykle KDY v budoucnosti: (**This time next week I'll be sitting in front of a computer. Next year I'll be doing the same things as usual.**)

*STING Every move you make
Every step you take
I'll be watching you.*

Programme 13 Future perfect

OFFICE

BOSS What do you mean you haven't finished it yet? You've spent weeks on this report.

EMPLOYEE Yeah, I know, sorry, but it's been a busy time.

BOSS Well, when will you have finished it?

EMPLOYEE I think I'll have written the first half by the day after tomorrow.

BOSS And the second half?

EMPLOYEE Well, I'll have done all the research by the end of the week.

BOSS So, can I have the full report by next Wednesday?

EMPLOYEE Oh no, I'm sorry. I won't have finished it by then. I'm going on holiday on Saturday morning.

BOSS *What?!*

Šéfová se rozčiluje, protože jeden ze zaměstnanců nedokončil včas zprávu a ptá se ho: **When will you have finished it? Kdy to dopíšete?** Ptá se tu, kdy něco v budoucnu - do určitého okamžiku - skončí, a v takovém případě se v angličtině užívá **předbudoucí čas - the future perfect.**

Podřízený odpověděl: **I'll have written the first half by the day after tomorrow.**

Pozitíí dopíšu první polovinu.

Předbudoucí čas se skládá se z **will** a **příčestí trpného: I'll have written.**

Spandau Ballet: Chant No.1 Don't need that pressure on

Don't need that pressure on

Don't need that pressure on

Programme 14 Future perfect continuous

BUILDING SITE

INTERVIEWER *Well, it is a fantastic building. How tall is it?*

BUILDER 1 *32 floors.*

BUILDER 2 *32 floors at the moment. But there's more to come.*

INTERVIEWER *And how long have you been working on it?*

BUILDER 1 *Well, by the end of next month I'll have been working here for exactly two years.*

BUILDER 2 *Yeah, he's a new boy. I was here at the start so by the time it's finished, I'll have been doing this job for nearly three years.*

INTERVIEWER *Will you be sorry to move on to your next job?*

BUILDER 2 *Nuh. Tell the truth I've never like this building, have you Frank?*

BUILDER 1 *Nuh, not really.*

Jeden z dělníků pracujících na stavbě mrakodrapu říká, že koncem příštího týdne tam bude pracovat přesně dva roky: **By the end of next month I'll have been working here for exactly two years.**

Druhý tam pracuje ještě déle: **By the time it's finished, I'll have been doing this job for nearly three years. V době dokončení to budou skoro tři roky. I'll have been doing -** tento slovesný čas se nazývá: **the future perfect continuous - předbudoucí průběhový** a tvoříme ho pomocí **will** a činným slovesem končícím na **-ing: will have been working.**

Předbudoucí průběhový čas se používá v případech, kdy nějaká akce probíhá k určitému datu.

Heads *I see the clouds that move across the sky*
I see the wind that moves the clouds away
It moves the clouds over the building
I pick the building that I want to live in

Programme 15 Past simple

BLAIR We are here today, a nation in a state of shock in mourning, in grief, so deeply painful for us. She was a wonderful and a warm human being, though her own life was touched by tragedy, she touched the lives of others with joy and comfort.

Tony Blair, v sobotu 1. září 1997 ráno. Popisoval reakci Britů na smrt princezny Diany, krátce po nehodě.

Náš národ se dnes nachází ve stavu šoku. Byla to nádherná, vřelá lidská bytost. A přestože do jejího vlastní život vstoupila tragedie, ona do života jiných vnesla radost a útěchu.

Tony Blair začal tím, jak se Britivé právě v tom okamžiku cítí, a použil proto přítomný čas prostý:

Potom přešel do minulého času, když mluvil o tom, jaká byla princezna Diana: **(She was a wonderful and a warm human being. Her own life was touched by tragedy)**. Základní **minulý čas prostý** používáme, když hovoříme o událostech či stavech, které se odehrály v minulosti a které skončily.

*Elton John: CANDLE IN THE WIND
Goodbye England's Rose, may you ever grow in our hearts
You were the grace that placed yourself where lives were torn apart
You called out to our country and you whispered to those in pain
You lived your life like a candle in the wind.*

Programme 16 Past simple 2 (irregular verbs)

*Elvis Presley: RETURN TO SENDER:
I gave a letter to the postman
He put it in his sack
Bright and early next morning
He brought my letter back
She wrote upon it
Return to sender, address unknown
No such number, no such zone
We had a quarrel, a lover's spat.
I write I'm sorry but my letter keeps coming back.*

V Elvisově písni se nejčastěji objevuje **minulý čas prostý**, protože popisuje činnosti, které jsou ukončeny a které proběhly v určitém čase v minulosti. Všechna slovesa, která tu použil byla navíc nepravidelná. U pravidelných sloves stačí přidat koncovku **-ed**: (**walk** -

walked - Yesterday I walked to work.) Ovšem řada běžných anglických sloves je nepravidelná: (give - gave: I gave a letter to the postman. Put - put: He put it in his sack. Bring - brought: He brought my letter back.) Tato slovesa jsou sice nepravidelná v kladném tvaru, ovšem v záporu a v otázkách jsou pravidelná: (I gave a letter to the postman - I didn't give a letter to the postman - He put it in his sack - Did he put it in his sack?)

Elvis Presley: *JAILHOUSE ROCK*
The warden threw a party at the county jail
The prison band was there and they began to wail.
Here's Jailhouse Rock!

Programme 17 Past continuous

INTERVIEWER *But your big break, of course, was the part of Hamlet at the National Theatre. Can you remember what it felt like when Sir Paul offered you the part?*

ACTOR *Oh yes I can. I can remember everything about that moment. I was having breakfast when the phone rang. I picked it up and there was Sir Paul. Well,*

I
practically choked on my cornflakes.

INTERVIEWER *And it completely changed your life, didn't it?*

ACTOR *Oh yes. It did. At the time we were living in a tiny flat and I was earning very little some weeks nothing at all. Hamlet changed everything for me. It was a wonderful opportunity.*

Redaktor se ptá herce na moment, kdy dostal nabídku, která je metou každého herce - hrát Hamleta v Národním divadle. Herec odpověděl, že si ten moment pamatuje do posledního detailu. Řekl: **I was having breakfast when the phone rang.** První část věty popisuje situaci v minulosti, která trvala určitou dobu: **I was having breakfast** a je vyjádřena **minulým časem průběhovým**. Druhá polovina věty popisuje událost, ke které během této doby došlo: **the phone rang - minulý čas prostý**. Jiný příklad - herec hovoří o své rodinné situaci v době, kdy se tato velká příležitost objevila: **We were living in a tiny flat and I was earning very little.**

Minulý čas průběhový se skládá se z minulého času slovesa **to be** a činného slovesa s koncovkou **-ing**: (**I was earning. We were living.**)

Human League: *DON'T YOU WANT ME?*
You were working as a waitress in a cocktail bar
When I met you etc

Programme 18 Past perfect

INTERVIEWER *So, what was it like up there in the plane when they opened the doors?*

WOMAN *Oh, it was terrifying, you know, like really scary.*

INTERVIEWER *Had you ever done anything like this before?*

WOMAN *No way! I mean, I'd never done anything like this. Like, I'm scared of*

- heights, you know. I'd never even thought of it.*
- INTERVIEWER *And had you had any training before the jump?*
- WOMAN *Well, yeah, we'd had a couple of days with an instructor and we'd learnt the basics.*
- INTERVIEWER *So, would you do it again?*
- WOMAN *No, I don't think so. Once is enough.*

V rozhovoru hovořila žena o svém čerstvém zážitku při seskoku s padákem. Na otázku jaké to bylo, když v letadle otevřeli dveře, odpověděla: **It was terrifying!** A užila tady minulý čas prostý, protože popisovala ukončenou akci, která se uskutečnila v určitém čase v minulosti. Ovšem v dalších dvou otázkách redaktor užil jiný slovesný čas: **Had you ever done anything like this before? Had you had any training before the jump?** Oba během rozhovoru změnili slovesný čas, protože když v angličtině popisujete něco v minulosti a přitom se zmiňujete o jiné události, která se odehrála ještě před tím, pak musíte použít **předminulý čas**. Předminulý čas prostý se skládá z **had** a příčestí trpného příslušného slovesa: **(Had you done anything like this before? I'd never done anything like this before.** Pomocné sloveso **had** se často zkracuje: **I'd never done, I'd never thought**. Ovšem pozor - nikdy se nezkracuje v otázce! **Had you ever done anything like this before?** V záporných větách, kromě těch, v nichž je slovo NEVER, zkrácená forma zní: **hadn't**.

Programme 19 Past perfect continuous

- ANCHOR *And we can now go to Birmingham where five men were arrested this after an attempted robbery at a bank in the centre of the city.*
- [RECORD AS AT THE SCENE INTERVIEW]
- INTERVIEWER *Thank you, Patience. And with me is the Chief Inspector responsible for this afternoon's police operation. So, with five arrests, a successful conclusion?*
- POLICEMAN *Yes, we're very pleased. These were professional criminals intent on a very serious robbery. It's always good to stop a crime before it happens.*
- INTERVIEWER *And you had known about the plans for this robbery for some time.*
- POLICEMAN *Oh yes, as I say, these are professional criminals and they'd been planning the robbery for several months. But we knew about it, so we'd been them.*
- INTERVIEWER *And it was quite a spectacular police operation, wasn't it?*
- POLICEMAN *Yes. We achieved an element of surprise. They certainly hadn't been us to arrive by helicopter!*
- INTERVIEWER *Well, thank you, Chief Inspector. This is Martha O'Leary outside the Fiveways Bank in central Birmingham.*

Redaktorka hovoří s vrchním inspektorem o pokusu o vyloupení banky v Birminghamu. Policii se podařilo zatknout pět zlodějů, protože věděla o tom, co se chystá. Vrchní inspektor řekl: **They'd been planning the robbery for several months. But we knew about it, so we'd been watching them.** Užil při tom **předminulý čas průběhový**, který se skládá z předminulého času od slovesa **to be: had been** a slovesa končícího na **-ing: They had been planning. We had been watching.** Předminulý čas průběhový vyjadřuje děj, který se odehrál před jiným dějem minulým - v tomto případě před vyloupením banky - ale narozdíl od předminulého času prostého ukazuje, že tento děj po učitou dobu trval, což je také v kontextu

naznačeno, a nebo přímo uvedeno. Policejní šéf použil **předminulý čas průběhový** v záporu: **(They certainly hadn't been expecting us to arrive by helicopter! Rozhodně nečekali, že přiletíme vrtulníkem!)**

Programme 20 Used to

ASSISTANT *Good morning. Can I help you?*
MAN *Yes, I'd like to buy an umbrella, please.*
ASSISTANT *Oh, I'm sorry. We don't sell them.*
MAN *But I bought one here two or three months ago.*
ASSISTANT *Yes. We used to sell them, but we don't any more. Sorry.*
MAN *Oh, I see.*
ASSISTANT *Why don't you try the shop across the road?*
MAN *Thank you.*

Prodavačka řekla, že už deštníky neprodávají: **We used to sell them but we don't any more.** Obrat **used to** popisuje něco, co se v minulosti pravidelně a nebo dlouhou dobu stávalo, ale už se nestává.

VOX POPS - *This used to be countryside. It's all buildings and motorways now.*
Ronaldo?
- *I think he used to play for Barcelona. He plays for Inter Milan now though, doesn't he?*
- *She used to live in Singapore, but then she moved. I don't know where she is now.*
- *I used to work for the BBC, you know.*

Madonna: *THIS USED TO BE MY PLAYGROUND*
This used to be my playground.
This used to be my childhood dream
This used to be the place I ran to
Whenever I was in need of a friend
Why did it have to end?

Programme 21 Present perfect (up to now)

W. HAGUE *I've led this party for four years...I've always considered it a great privilege and have actually enjoyed every single day. I believe strongly, passionately in everything that I've fought for but it's also vital for leaders to listen and parties to change.*

Bývalý vůdce britské konzervativní strany William Hague těsně po prohraných všeobecných volbách v červnu 2001. Ve svém projevu rezignoval na funkci předsedy strany a rekapituloval uplynulé čtyři roky. Hovořil o své zkušenosti, a protože tato situace začala v minulosti a

trvala dodnes, pro takový případ existuje v angličtině takzvaný **předpřítomný čas - the present perfect tense**. Skládá se z pomocného slovesa **have** a příčestí trpného: **I've led this party for four years. I've always considered it a great privilege - vedl jsem tuto strnu čtyři roky, vždycky jsem, to považoval za obrovskou poctu.**

ROLLING STONES *There've been good times
There've been bad times
I've had my share of sad times*

Programme 22 Present perfect 2 (recent actions)

WIMBLEDON TENNIS COMMENTARY

COMMENTATOR *My word. Marvellous passing shot. So, this is the big moment.*

UMPIRE *40 15. [CROWD SHOUTS] Quiet, please.*

COMMENTATOR *And so it's two match points. And the atmosphere is electric.
And that's it! He's done it! He's served his fifteenth ace and he's won Wimbledon for the second time!*

FOOTBALL COMMENTARY

COMMENTATOR *And this really is a high pressure penalty. The crowd holds its breath as he steps up to take the kick. One, two paces and the goalkeeper has saved it! He's saved it! Extraordinary scenes here at the Maracana. scenes.*

Klíčový okamžik v tenisovém zápase ve Wimbledonu sportovní komentátor komentoval slovy: **And that's it! He's done it! He's served his fifteenth ace and he's won Wimbledon for the second time!** -*A je to! Dokázal to! Dal patnácté eso a podruhé vyhrál Wimbledon!* Fotbalový komentátor popisoval penaltu na stadionu v Rio de Janeiru v Brazílii slovy: **The crowd holds its breath as he steps up to take the kick. One, two paces and the goalkeeper has saved it! He's saved it!** -*Chystá se na penaltu a diváci při tom zatajují dech. Jeden dva kroky...a brankář penaltu chytil!* V obou případech komentátoři mluvili o něčem, co se událo sice v minulosti, ale před kratičkým okamžikem. Když popisujeme akci či událost, která se právě stala, užíváme **předpřítomný čas**. Komentátor tedy neřekl: **He did it**, nepoužil minulý čas prostý, protože tak by popisoval něco, co se přihodilo v určitém čase, ve vzdálenější minulosti.

THE CARPENTERS: *We've only just begun.*

Programme 23 Present perfect X past simple

Kdy se používá **minulý čas prostý** a kdy čas **předpřítomný**?

Clare *I've been to Europe and America but I've never been to South America before.*

Michelle *I've been on holiday to France before and I really enjoyed it.*

Abigail *Do you know, I've never been to Africa but I'd really like to go.*

Všichni tři lidé použili předpřítomný čas, protože hovoří o svých životních zážitcích, a předpřítomný čas se právě používá, když mluvíme o nějakém neukončeném období (v tomto případě je neukončeným obdobím život). Když se chcete někoho zeptat, co v životě udělal, dokázal, dosud stihl, použijete obvykle předpřítomný čas: **Have you been to Africa? Have you seen Mount Everest? Have you met the Queen?**

Když se ovšem chcete zeptat na nějakou konkrétní událost, která se odehrála v určitém čase a je ukončená, pak použijete minulý čas prostý: **When did you go to Africa? Did you see Mount Everest last year? Did you meet the Queen when you were in England?**

Za neskončené období můžeme považovat život, a nebo taky tento rok, tento měsíc, týden i dnešek. Když chcete například mluvit o tom, co se za tento týden stalo či nestalo, můžete říct: **I haven't smoked a cigarette this week.** Pokud se to ovšem vztahuje na období, které skončilo, pak užijete minulý čas prostý: **I didn't smoke a cigarette last week.** Důležité je tady rozhodnutí, jestli mluvíte o neukončeném období, a nebo o ukončené události v konkrétním čase v minulosti.

*ROLLING STONES: Have you seen your mother?
Have you seen your mother, baby
Standing in the shadows?*

Programme 24 Present perfect continuous

DOCTOR Come in!
PATIENT Hello, doctor.
DOCTOR Good morning. I hope you haven't been waiting long.
PATIENT Oh no. Just a few minutes actually.
DOCTOR So, how are you today?
PATIENT Well, I haven't been feeling too well lately.
DOCTOR I see. Have you been taking the tablets?
PATIENT Well, sometimes.
DOCTOR What do you mean sometimes?
PATIENT Well, not every day, you know.
DOCTOR I've been telling you take those tablets for months. Don't you understand? If you don't take them, you won't get better.
PATIENT Yeah, sorry, doctor.

Doktor začal konverzaci slovy: **I hope you haven't been waiting long. Doufám, že jste nečekala dlouho.** A na otázku, jak se pacientce daří, dostal odpověď: **I haven't been feeling too well lately.** V obou větách se objevilo sloveso v předpřítomném čase průběhovém, který se tvoří pomocí předpřítomného času slovesa **to be: (I have been, you have been, he has been)** a k tomu se přidá příslušné sloveso s koncovkou **-ing: (waiting, feeling)**. Obě věty byly záporné. Jako věta kladná oznamovací by to vypadalo takto: **You have been waiting. I have been feeling.** Doktor se také zeptal: **Have you been taking the tablets? - Berete ty tablety?**

Předpřítomný průběhový čas je jeden z nejobtížnějších časů, co se správného použití týče. Popisuje něco, co začalo v minulosti a buďto stále ještě pokračuje (**I've been telling you take those tablets for months.**), a nebo právě teď skončilo: (**Have you been waiting long?**)

THOMPSON TWINS:

*Doctor, doctor, can't you see I'm burning, burning
Doctor, doctor, am I feeling love*

Cvičení: Řekněte anglicky (nepřekládat doslova):

Programme 2

1. Každý den chodím do obchodů.
2. Jezdí autobusem každý den.
3. Chodí do školy v Londýně.

1. I go to the shops every day.
2. He takes the bus every day.
3. They go to school in London.

Programme 3

1. Netvrdím, že vím všechno.
2. Geri Halliwell netvrdí, že ví všechno.

1. I don't claim to know everything.
2. Geri Halliwell doesn't claim to know everything.

Programme 4

1. Poslouchám radio.
2. BBC učí angličtinu:
3. Učíme se anglicky.

1. I'm listening to the radio.
2. The BBC is teaching English.
3. We're learning English.

Programme 5

1. Kde bydlíš?
2. Kolik jazyků umíš?
3. Na co se (právě) díváš?

1. Where do you live?
2. How many languages do you speak?
3. What are you looking at?

Programme 6

1. V kolik hodin zítra začíná lekce angličtiny?
2. V kolik hodin tenhle program končí?
3. Končí velmi brzo:

1. What time does tomorrow's English lesson start?
2. What time does this programme finish?
3. It finishes very soon.

Programme 7

1. Zítra jedu domů:
2. Příští týden pořádám večírek.

1. I'm going home tomorrow.
2. I'm having a party next week.

Programme 8

1. Dnes večer jdu do kina.
2. (Ona) nebude čekat.
3. Co budeš dělat?

1. I'm going to see a film this evening.?
2. She isn't going to wait.
3. What are you going to do?

Programme 9

1. Udělám to zítra
2. Uvidíme se později
3. Promluvíme si později (dáme řeč zítra)

1. I'll do it tomorrow.
2. I'll see you later.
3. I'll speak to you tomorrow.

Programme 10

1. Později bude pršet.
2. Dnes večer zápas prohrajeme:
3. Myslím si, že Česká republika vyhraje příští mistrovství světa v kopané.

1. It's going to rain later.
2. We're going to lose the game this evening.
3. I think the Czech Republic will win the next World Cup.

Programme 11

1. Příští rok je navštívíme v Káhiře.
2. Mám sraz s Martinem v 6 hodin.
3. Začíná to v 9:30.
4. Myslím si, že se nevrátí.

1. We're going to visit them in Cairo next year.
2. I'm seeing Martin at 6.00 tomorrow.
3. It starts at 9.30.
4. I don't think she'll come back.

Programme 12

1. Zítřa touto dobou budu pracovat.
 2. Dnes večer v osm hodin se budu dívat na televizi.
 3. Za rok (touto dobou) budu žít v Kanadě.
-
1. This time tomorrow, I'll be working.
 2. At eight o'clock this evening, I'll be watching TV.
 3. This time next year, I'll be living in Canada.

Programme 13

1. Do příští středy budu mít projekt hotový.
 2. Do příštího roku navštívím 12 zemí.
 3. Do soboty to nedodělám.
-
1. By next Wednesday I'll have finished this project.
 2. By this time next year I'll have visited twelve countries.
 3. I won't have done it by Saturday.

Programme 14

1. Příští týden touto dobou tady budu bydlet tři roky.
 2. Na konci měsíce to bude 20 let, co dělám tuto práci.
-
1. By this time next week, I'll have been living here for three years.
 2. At the end of the month, I'll have been doing the same job for twenty five years.

Programme 15

1. Diana byla princezna z Walesu.
 2. Žila v Kensingtonském paláci.
-
1. Diana was Princess of Wales.
 2. She lived in Kensington Palace.

Programme 16

Z následující kladné věty utvořte větu zápornou:

1. He went to New York last year.

Kladnou větu převed'te na zápornou:

2. He got home at four o'clock.

Z následující věty utvořte otázku:

3. You saw her yesterday.

1. He didn't go to New York last year.
2. He didn't get home at four o'clock.
3. Did you see her yesterday?

Programme 17

1. *Někdo vám řekl:* I had a very bad journey yesterday.
Zeptejte se ho: Kam jsi jel?
2. *Někdo vám řekl:* I saw Jennifer Aniston yesterday.
3. *Zeptejte se ho:* Co dělala?

1. Where were you going?
2. What was she doing?

Programme 18

1. Minulý týden jsem šel na fotbal/ fotbalový zápas/, protože jsem na žádném nikdy před tím nebyl.
2. Nikdy jsem o tom nepřemýšlel.

1. I went to a football match last week, because I had never been to one before.
2. I hadn't thought about it before.

Programme 19

1. Odešel jsem, protože jsem dlouho čekal.
2. Bylo jí velmi horko, protože hrála tenis.

1. I left because I had been waiting for a long time.
2. She was very hot because she had been playing tennis.

Programme 20

1. Hrával jsem fotbal.
2. Dříve pracovala v bance.
3. Žili jsme v Káhiře.

1. I used to play football.
2. She used to work for a bank.
3. We used to live in Cairo.

Programme 21

1. Každý den mi přinášel radost - užil jsem si každý den. (enjoy)
2. Věřím všemu, za co jsem bojoval.

1. I've enjoyed every day.
2. I believe in everything that I've fought for.

Programme 22

1. Rozlil jsem kafe!
2. Odešla z kanceláře.

1. I've spilled my coffee!
2. She's left the office.

Programme 23

1. Viděl jsi (někdy) fotbalový zápas?
2. Kdy jsi viděl fotbalový zápas?
3. Byl jsi (někdy) v New Yorku?
4. A kdy jsi tam byl?

1. Have you seen a football match?
2. When did you see a football match?
3. Have you been to New York?
4. When did you go there?

Programme 24

1. Sedím tu půl hodiny.
 2. Je na telefonu (mluví) dlouho:
-
1. I've been sitting here for half an hour.
 2. She's been talking on the phone for a long time.